

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

Кучеренко Г. В.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І
ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 017 Фізична культура і спорт

Одеса – 2024

УДК: 37.01:378.4/.6(07)

*Рекомендовано до друку вченою радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» (протокол №__ від _____ 2024 р.).*

Рецензенти:

Пільова С. Г. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри кіберпсихології та реабілітації Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку.

Ігнатенко С. О. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Кучеренко Г. В.

Методичні рекомендації до практичних занять і виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання спеціалізованих дисциплін у закладах вищої освіти» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Одеса: Університет Ушинського, 2024. 28 с.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання спеціалізованих дисциплін у закладах вищої освіти» містять вимоги до знань і вмінь здобувачів 1 року навчання, набутих у процесі вивчення дисципліни, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, перелік питань до іспиту, приблизну тематику індивідуального навчально-дослідного завдання, рекомендовану літературу.

Рекомендовано для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних під час навчання.

© Університет Ушинського, 2024

© Кучеренко Г. В.

ЗМІСТ

1.	Пояснювальна записка	4
2.	Зміст навчальної дисципліни	6
3.	Теми практичних занять	9
4.	Методичні рекомендації до проведення практичних занять	10
5.	Методичні рекомендації до організації самостійної роботи	14
6.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	17
7.	Критерії оцінювання за всіма видами контролю	21
8.	Питання до іспиту	23
9.	Схема нарахування балів та шкала оцінювання	26
10.	Список рекомендованої літератури	27

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання спеціалізованих дисциплін у закладах вищої освіти»: ознайомити з основними принципами та теоретичними підходами до викладання спеціалізованих дисциплін у закладах вищої освіти; розкрити важливість використання педагогічних стратегій та методик, які сприяють ефективному навчанню та залученню студентів до активної участі в процесі вивчення спеціалізованих дисциплін; розвинути вміння студентів застосовувати теорію та методику викладання спеціалізованих дисциплін у практичній діяльності як майбутніх викладачів або фахівців у своїй галузі.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 04. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 05. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

ПРН 09. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни *здобувач вищої освіти знає:*

- основні теоретичні принципи та підходи до викладання спеціалізованих дисциплін у вищій освіті;
- різноманітні методи та педагогічні стратегії, які можна застосовувати для ефективного викладання спеціалізованих дисциплін;
- важливість адаптації методик викладання до потреб та особливостей у спеціалізованих дисциплінах;
- основні принципи організації навчального процесу та взаємодії у контексті спеціалізованих дисциплін.

Здобувач вищої освіти вміє:

- застосовувати різні педагогічні методи та стратегії для активізації навчального процесу та залучення до активної участі;
- планувати та організовувати навчальні заняття, враховуючи особливості спеціалізованих дисциплін;
- використовувати різні методи оцінювання знань та навичок у спеціалізованих дисциплінах;
- проектувати навчальні матеріали та ресурси для підтримки навчання та розвитку у спеціалізованих дисциплінах.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 07. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК 04. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

СК 06. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.

СК 08. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на розв'язання прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

СК 09. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Особливості структурування навчального процесу у закладах вищої освіти

Тема 1. Основні принципи викладання спеціалізованих дисциплін: теорія і практика

Основні принципи, які лежать в основі викладання спеціалізованих дисциплін у вищій освіті. Теоретичний базис і практичні приклади, які допомагають викладачам ефективно передавати знання студентам.

Тема 2. Роль активних методів навчання у викладанні спеціалізованих дисциплін

Роль активних методів навчання, таких як групова робота, дослідницькі проекти та інтерактивні методи, у викладанні спеціалізованих дисциплін. Як ці методи сприяють залученню студентів до навчального процесу та поглибленню їх розуміння матеріалу.

Тема 3. Використання інформаційно-комунікативних технологій у викладанні спеціалізованих дисциплін

Роль інформаційно-комунікативних технологій у викладанні спеціалізованих дисциплін. Різні інформаційно-комунікативні технології-інструменти, такі як електронні платформи, відеоуроки, веб-конференції та інтерактивні програми, і їх вплив на навчання та залучення студентів.

Тема 4. Формування компетентнісного підходу у викладанні спеціалізованих дисциплін

Компетентнісний підхід до викладання спеціалізованих дисциплін, що орієнтований на розвиток певних компетенцій у студентів. Методи формування компетенцій, оцінювання та розвитку навичок, необхідних для успішного засвоєння предмету.

Тема 5. Оцінювання студентів у процесі викладання спеціалізованих дисциплін

Різні методи оцінювання, такі як письмові екзамени, практичні завдання, проекти, усне опитування тощо. Стратегії забезпечення справедливості та

об'єктивності оцінювання, а також важливість зворотного зв'язку для підвищення навчальних результатів студентів.

Тема 6. Розвиток критичного мислення студентів у процесі викладання спеціалізованих дисциплін

Розвиток критичного мислення під час викладання спеціалізованих дисциплін. Стратегії, методи та завдання, які сприяють розвитку аналітичних, критичних та творчих навичок у студентів. Пошук нових ідей та творчого розвитку студентів у контексті спеціалізованих дисциплін.

Змістовий модуль 2. Основні аспекти організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти

Тема 7. Методи стимулювання самостійності та творчості студентів у викладанні спеціалізованих дисциплін

Методи та підходи, які сприяють розвитку самостійності та творчості студентів під час викладання спеціалізованих дисциплін. Завдання, проекти, проблемні ситуації та інші методи, що стимулюють активну участь студентів у навчальному процесі.

Тема 8. Адаптація викладання спеціалізованих дисциплін до різних стилів навчання

Різні стилі навчання студентів та методи, які можуть бути використані для адаптації викладання спеціалізованих дисциплін до цих різних стилів. Індивідуальні підходи, диференціація завдань та інші стратегії, що сприяють ефективному навчанню.

Тема 9. Розробка ефективних програм і планування занять для спеціалізованих дисциплін

Розробка ефективних програм та планування занять для спеціалізованих дисциплін. Принципи конструювання програм, вибір навчальних матеріалів, послідовність і структура занять, а також методи організації навчального процесу.

Тема 10. Організація колективної роботи студентів у викладанні спеціалізованих дисциплін

Різні методи та підходи до організації колективної роботи студентів під час викладання спеціалізованих дисциплін. Групові проекти, дискусії, спільні завдання та інші форми співпраці.

Тема 11. Міждисциплінарний підхід у викладанні спеціалізованих дисциплін

Міждисциплінарний підхід до викладання спеціалізованих дисциплін, який передбачає поєднання знань і методів з різних галузей для розв'язання складних проблем. Методи інтеграції дисциплін, спільні проекти та колаборативні зусилля для поглибленого розуміння предмету.

Тема 12. Професійний розвиток викладачів спеціалізованих дисциплін: тенденції та перспективи

Методи самоосвіти, участь у конференціях та семінарах, наставництво та менторство, що сприяють покращенню навичок викладання та оновленню знань. Тенденції та перспективи професійного розвитку викладачів.

3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми Форма заняття
1.	<i>Практичне заняття.</i> Основні принципи викладання спеціалізованих дисциплін: теорія і практика
2.	<i>Семінар.</i> Роль активних методів навчання у викладанні спеціалізованих дисциплін
3.	<i>Семінар.</i> Використання інформаційно-комунікативних технологій у викладанні спеціалізованих дисциплін
4.	<i>Практичне заняття.</i> Формування компетентнісного підходу у викладанні спеціалізованих дисциплін
5.	<i>Практичне заняття.</i> Оцінювання студентів у процесі викладання спеціалізованих дисциплін
6.	<i>Рольова гра.</i> Розвиток критичного мислення студентів у процесі викладання спеціалізованих дисциплін
7.	<i>Практичне заняття.</i> Методи стимулювання самостійності та творчості студентів у викладанні спеціалізованих дисциплін
8.	<i>Вирішення практичних завдань.</i> Адаптація викладання спеціалізованих дисциплін до різних стилів навчання
9.	<i>Семінар-практикум.</i> Розробка ефективних програм і планування занять для спеціалізованих дисциплін
10.	<i>Круглий стіл.</i> Організація колективної роботи студентів у викладанні спеціалізованих дисциплін
11.	<i>Практичне заняття.</i> Міждисциплінарний підхід у викладанні спеціалізованих дисциплін
12.	<i>Практичне заняття.</i> Професійний розвиток викладачів спеціалізованих дисциплін: тенденції та перспективи Контрольна робота

4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття. Основні принципи викладання спеціалізованих дисциплін: теорія і практика

Питання до обговорення:

1. Які принципи лежать в основі викладання спеціалізованих дисциплін у вищій освіті?
2. Які практичні приклади допомагають викладачам ефективно передавати знання студентам?

Практичне завдання:

Зробити аналіз та порівняння різних підходів до викладання спеціалізованих дисциплін.

Семінар. Роль активних методів навчання у викладанні спеціалізованих дисциплін

Питання до обговорення:

1. Яка роль активних методів навчання у викладанні спеціалізованих дисциплін?
2. Як ці методи сприяють залученню студентів до навчального процесу та поглибленню їх розуміння матеріалу?

Практичне завдання:

Обговорити, яка роль активних методів навчання у викладанні спеціалізованих дисциплін.

Семінар. Використання інформаційно-комунікативних технологій у викладанні спеціалізованих дисциплін

Питання до обговорення:

1. Яка роль інформаційно-комунікативних технологій у викладанні спеціалізованих дисциплін?

2. Який вплив на навчання та залучення студентів різних інформаційно-комунікативних технологій?

Практичне завдання:

Обговорити, які переваги використання в освітніх процесах: віртуальної реальності, комп'ютерної симуляції, інтерактивних дошок, мультимедійних презентацій тощо.

Практичне заняття. Формування компетентнісного підходу у викладанні спеціалізованих дисциплін

Питання до обговорення:

1. Які особливості компетентнісного підходу до викладання спеціалізованих дисциплін?
2. Які методи формування компетенцій, оцінювання та розвитку навичок необхідні для успішного засвоєння предмету?

Практичне завдання:

Підготувати приклади успішного впровадження компетентнісного підходу у викладанні спеціалізованих дисциплін.

Практичне заняття. Оцінювання студентів у процесі викладання спеціалізованих дисциплін

Питання до обговорення:

1. Перелічіть різні методи оцінювання.
2. Як забезпечити справедливість та об'єктивність оцінювання для підвищення навчальних результатів студентів?

Практичне завдання:

Розгляньте традиційні методи оцінювання, такі як письмові тести та контрольні роботи, а також сучасні підходи, наприклад, проектна група, портфоліо, практичні завдання.

Рольова гра. Розвиток критичного мислення студентів у процесі викладання спеціалізованих дисциплін

Питання до обговорення:

1. Як відбувається розвиток критичного мислення під час викладання спеціалізованих дисциплін?
2. Яка стратегія, методи та завдання сприяють розвитку аналітичних, критичних та творчих навичок у студентів?
3. Як відбувається пошук нових ідей та творчого розвитку студентів у контексті спеціалізованих дисциплін?

Практичне завдання:

Опишіть основні риси критичного мислення, його зв'язок з аналітичними та креативними навичками, а також здатність до критичного аналізу, оцінки та формування власної позиції.

Практичне заняття. Методи стимулювання самостійності та творчості студентів у викладанні спеціалізованих дисциплін

Питання до обговорення:

1. Які методи та підходи сприяють розвитку самостійності та творчості студентів під час викладання спеціалізованих дисциплін?
2. Яку роль відіграють завдання, проекти, проблемні ситуації для стимуляції активної участі студентів у навчальному процесі?

Практичне завдання:

Обговорити, як самостійність та творчість сприяють активному та глибокому засвоєнню матеріалу та розвитку критичного мислення.

Вирішення практичних завдань. Адаптація викладання спеціалізованих дисциплін до різних стилів навчання

Питання до обговорення:

1. Як різні стилі навчання студентів та методи можуть бути використанні для адаптації викладання спеціалізованих дисциплін до цих різних стилів?

2. Як індивідуальні підходи, диференціація завдань та інші стратегії сприяють ефективному навчанню?

Практичне завдання:

Розгляньте використання візуальних матеріалів аудіо- та відеоматеріалів, інтерактивних завдань, практичних вправ та дослідів, що сприяють активному залученню студентів до навчального процесу.

Семінар-практикум. Розробка ефективних програм і планування занять для спеціалізованих дисциплін

Питання до обговорення:

1. Як відбувається розробка ефективних програм та планування занять для спеціалізованих дисциплін?
2. Які існують принципи конструювання програм для організації навчального процесу знаєте?

Практичне завдання:

Обговорити, як враховувати актуальні тенденції, новітні досягнення та інновації у спеціалізованих дисциплінах при розробці програм та плануванні занять.

Круглий стіл. Організація колективної роботи студентів у викладанні спеціалізованих дисциплін

Питання до обговорення:

1. Які ви знаєте методи та підходи до організації колективної роботи студентів під час викладання спеціалізованих дисциплін?
2. Як використовуються групові проекти, дискусії, спільні завдання та інші форми співпраці?

Практичне завдання:

Обговорити, які фактори сприяють успішній колективній роботі та які можуть впливати на неї негативно. Пояснити, як викладач може підтримувати та сприяти ефективній колективній роботі студентів.

Практичне заняття. Міждисциплінарний підхід у викладанні спеціалізованих дисциплін

Питання до обговорення:

1. Як використовується міждисциплінарний підхід до викладання спеціалізованих дисциплін?
2. Як використовуються методи інтеграції дисциплін, спільні проекти та колаборативні зусилля для поглибленого розуміння предмету?

Практичне завдання:

Навести приклади успішного використання міждисциплінарного підходу у викладанні спеціалізованих дисциплін. Оцінити ефективність такого підходу та можливі перешкоди на шляху його впровадження.

Практичне заняття. *Професійний розвиток викладачів спеціалізованих дисциплін: тенденції та перспективи*

Питання до обговорення:

1. Як методи самоосвіти, участь у конференціях та семінарах, наставництво та менторство сприяють покращенню навичок викладання та оновленню знань?
2. Які тенденції та перспективи професійного розвитку викладачів?

Практичне завдання:

Розглянути переваги та виклики самоосвіти для викладачів спеціалізованих дисциплін та обґрунтувати її важливість у професійному розвитку.

5. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання самостійної роботи №1:

Розробка навчального плану для спеціалізованої дисципліни

Опис завдання: студентам потрібно розробити навчальний план для однієї спеціалізованої дисципліни, яку вони викладали би у закладах вищої освіти.

Завдання включає наступні кроки:

1. Вибір спеціалізованої дисципліни: студенти повинні вибрати конкретну дисципліну, з якою вони мають досвід або інтересуються найбільше.
2. Аналіз дисципліни: студентам слід провести детальний аналіз обраної дисципліни, включаючи її актуальність, цілі, основні теми, методи навчання, необхідні ресурси та оцінювання.
3. Визначення навчальних цілей: студенти повинні сформулювати чіткі та конкретні навчальні цілі для своєї дисципліни. Навчальні цілі повинні бути відповідними для цільової аудиторії та відображати важливі аспекти дисципліни.
4. Розробка структури курсу: студентам слід розробити структуру курсу, включаючи послідовність тем, загальну кількість годин, види занять (лекції, семінари, практичні заняття тощо) та передбачену кількість кредитів.
5. Вибір методів навчання: студенти повинні обрати підходящі методи навчання для своєї дисципліни, враховуючи цілі та характеристики студентів.
6. Розробка оцінювальних засобів: Студентам слід розробити систему оцінювання, включаючи критерії оцінювання, методи та засоби оцінювання.
7. Підготовка змісту курсу: студентам потрібно розробити детальний зміст курсу, включаючи структуровані теми, рекомендовану літературу, посилання на додаткові ресурси та матеріали.
8. Оформлення навчального плану: студенти повинні оформити розроблений навчальний план у вигляді зрозумілого документу, включаючи заголовки, номери структурних елементів та опис кожного елемента.
9. Обговорення та рефлексія: Після завершення розробки навчального плану, студентам слід провести обговорення своїх рішень з колегами або викладачем, а також зробити рефлексію процесу розробки навчального плану та можливість його вдосконалення.

Це завдання дозволить студентам поглибити свої знання про теорію і методику викладання спеціалізованих дисциплін, а також навчитися практично застосовувати ці знання при розробці навчальних планів.

Завдання самостійної роботи №2:

Аналіз і порівняння методів викладання спеціалізованих дисциплін

Опис завдання: студентам потрібно провести аналіз і порівняння різних методів викладання спеціалізованих дисциплін.

Завдання включає наступні кроки:

1. Вибір спеціалізованої дисципліни: студенти повинні вибрати конкретну спеціалізовану дисципліну, яку вони бажають вивчити для аналізу.
2. Збір інформації: студентам слід зібрати інформацію про різні методи викладання, які застосовуються у вивченні обраної спеціалізованої дисципліни. Інформацію можна знайти у наукових статтях, книгах, журналах або веб-ресурсах.
3. Аналіз методів викладання: студентам потрібно проаналізувати кожен метод викладання, включаючи його особливості, переваги та недоліки, контексти, в яких він застосовується, та результати, які можна очікувати від його використання.
4. Порівняння методів викладання: студенти повинні порівняти різні методи викладання на основі їх ефективності, сприйняття студентами, залучення до активної роботи та інших важливих критеріїв. Вони можуть використовувати таблиці або графіки для візуалізації порівняння.
5. Висновки та рекомендації: студентам слід підбити підсумки свого аналізу та порівняння методів викладання та сформулювати висновки. Вони можуть рекомендувати конкретні методи викладання для обраної спеціалізованої дисципліни на підставі свого дослідження.

Це завдання дозволить студентам не тільки розширити свої знання про різні методи викладання, але й розвинути аналітичні навички та здатність до критичного мислення. Крім того, воно сприятиме їхній здатності вибирати ефективні методи викладання.

6. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Підготувати доповідь на електронному і паперовому носіях, виступити на семінарському занятті (протягом семестру).

ПРИБЛИЗНА ТЕМАТИКА ДОПОВІДІ (за вибором)

№ з/п	Теми (за вибором)
1.	Роль активного навчання у викладанні спеціалізованих дисциплін
2.	Застосування інтерактивних методів у викладанні спеціалізованих дисциплін
3.	Проблемне навчання як стратегія викладання спеціалізованих дисциплін
4.	Використання технологій у навчанні спеціалізованих дисциплін
5.	Роль проектного навчання у викладанні спеціалізованих дисциплін
6.	Розвиток критичного мислення у студентів при вивченні спеціалізованих дисциплін
7.	Використання кейс-методу у викладанні спеціалізованих дисциплін
8.	Формування професійних навичок студентів у спеціалізованих дисциплінах
9.	Роль самостійної роботи студентів у вивченні спеціалізованих дисциплін
10.	Використання рольової гри у навчанні спеціалізованих дисциплін
11.	Організація лабораторних занять у викладанні спеціалізованих дисциплін
12.	Використання мультимедійних засобів у викладанні спеціалізованих дисциплін
13.	Використання онлайн-ресурсів та платформ у викладанні спеціалізованих дисциплін
14.	Розвиток комунікативних навичок студентів у спеціалізованих дисциплінах

15.	Використання адаптивного навчання в контексті спеціалізованих дисциплін
16.	Формування творчих навичок студентів у вивченні спеціалізованих дисциплін
17.	Використання тестування для оцінювання знань у спеціалізованих дисциплінах
18.	Використання групової роботи у викладанні спеціалізованих дисциплін
19.	Розвиток практичних навичок студентів у спеціалізованих дисциплінах
20.	Використання моделювання у викладанні спеціалізованих дисциплін
21.	Використання портфоліо для оцінювання студентів у спеціалізованих дисциплінах
22.	Роль менторства у викладанні спеціалізованих дисциплін
23.	Використання засобів електронного навчання у викладанні спеціалізованих дисциплін
24.	Формування етичних цінностей у студентів у спеціалізованих дисциплінах
25.	Використання принципів диференційованого навчання у викладанні спеціалізованих дисциплін
26.	Використання інтернет-ресурсів для підтримки вивчення спеціалізованих дисциплін
27.	Роль рефлексії у навчанні та викладанні спеціалізованих дисциплін
28.	Формування креативного мислення студентів у спеціалізованих дисциплінах
29.	Використання методу проектів для засвоєння спеціалізованих дисциплін
30.	<i>Тема запропонована здобувачем</i>

Вимоги до оформлення роботи

Обсяг роботи – 8-12 комп'ютерного тексту формату А4. Робота має відповідати таким вимогам: шрифт Times New Roman; кегль 14; креслення звичайне; відстань між рядками 1,5 інтервали; відступ 1,25 см.

Текст роботи розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів полів: з лівого боку – не менше ніж 20 мм, з правого – не менше ніж 10 мм, зверху та знизу – не менше ніж 20 мм. Таблиці, графіки, рисунки або цифрові дані повинні супроводжуватися посиланнями на першоджерело (номер позначається в дужках, вказує на порядок переліку літератури, що використовується). Посилання мають містити сторінку, з якої було взято дані (наприклад, [7, с. 85]).

Рекомендації щодо виконання ІНДЗ

1. Обрати одну тему з рекомендованого переліку
2. Підібрати необхідну літературу, вивчити та проаналізувати її.
3. Висвітлити концептуальні теоретичні дослідження стосовно обраного питання. Під час виконання даного етапу студент повинен глибоко і всебічно розкрити зміст обраного питання, проаналізувати декілька літературних джерел, різні підходи, навести приклади.

Студент повинен глибоко і всебічно висвітлити актуальність проблеми. Особливу увагу слід приділити дискусійним питанням. Якщо в літературі відсутня єдина точка зору з питань, які досліджуються, слід навести думки кількох авторів, дати їх критичну оцінку та висловити свої міркування з даних питань. Це допоможе більш глибокому засвоєнню матеріалу. Навчальну літературу з вибраного теоретичного питання студент добирає як за рекомендованим списком літератури, так і самостійно.

Особливу увагу слід звернути на періодичні наукові видання. Зібраний, вивчений і опрацьований матеріал з певного теоретичного питання має викладатися логічно, може бути поділений на кілька пунктів і підпунктів. Доцільним є використання наочного матеріалу: таблиць, рисунків, діаграм тощо.

**ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИКОНАННІ ІНДЗ ПОВИНЕН
ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ,
НЕ ДОПУСКАТИ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ.**

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»).

Види академічного плагіату:

- копіювання;
- перефразування;
- компіляція;
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт (тез, аналітичних звітів, письмових робіт, есеїв тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ВСІМА ВИДАМИ КОНТРОЛЮ

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90-100 А)	<p>Здобувач демонструє міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі навчальної дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях; реалізує теоретичні положення навчальної дисципліни в практичних завданнях.</p> <p>При виконанні практичних завдань проявляє вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включається в обговорення, відстоює власну точку зору в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Оцінка нижче 100 балів обґрунтовується недостатнім розкриттям теоретичних питань навчальної дисципліни, або тим, що студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.</p>
Добре (82-89 В)	<p>Здобувач демонструє знання, володіння матеріалом в обсязі, що відповідає програмі навчальної дисципліни, робить на їхній основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але припускається несуттєвих помилок.</p> <p>При виконанні практичних завдань, здобувач самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною.</p>
Добре (74-81 С)	<p>Здобувач володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, знає основні теоретичні положення, що відповідають програмі навчальної дисципліни, аналізує можливі практичні ситуації та вирішує їх, але припускається помилок які усуває за підтримки з боку викладача або однокурсників.</p> <p>Помилки у відповідях не є системними, впевнено працює за алгоритмом.</p>

<p style="text-align: center;">Задовільно (64-73 D)</p>	<p>Здобувач розуміє основні положення навчальної дисципліни, котрі є визначальними і орієнтується у напрямі вирішення практичних завдань. Здобувач розуміє практичні завдання, має пропозиції щодо напрямку їх вирішення. Самостійно вирішує завдання за зразком, допускає значну кількість неточностей, помилок, котрі усуває під керівництвом викладача, підтримки з боку однокурсників.</p>
<p style="text-align: center;">Задовільно (60-63 E)</p>	<p>Здобувач поверхнево опанував навчальний зміст, передбачений програмою навчальної дисципліни, володіє основними положеннями на мінімально допустимому рівні.</p> <p>Виконання практичних завдань, формалізоване: є відповідність алгоритму, виконує практичні завдання за підтримки з боку викладача зі значними труднощами; демонструє нестійкі навички міжособистісної взаємодії.</p>
<p style="text-align: center;">Незадовільно (35-59 FX)</p>	<p>Здобувач має фрагментарні знання, опанував менше половини обсягу навчального змісту, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Відсутнє цілісне усвідомлення навчального матеріалу. Здобувач працює пасивно, практичні завдання виконує переважно з помилками, виправляє помилки лише при виконанні нескладних практичних завдань. Здобувач допускається до повторного складання іспиту.</p>

8. ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Що включає в себе поняття «теорія і методика викладання спеціалізованих дисциплін»?
2. Які основні цілі викладання спеціалізованих дисциплін у закладах вищої освіти?
3. Які основні принципи мають бути враховані при викладанні спеціалізованих дисциплін у вищій освіті?
4. Що означає «контекстуальне викладання» спеціалізованих дисциплін? Наведіть приклади.
5. Які фактори слід враховувати при виборі контексту для викладання спеціалізованих дисциплін?
6. Що таке «індивідуалізація навчання» і як це можна застосувати у викладанні спеціалізованих дисциплін?
7. Які основні методи активного навчання можна використовувати у викладанні спеціалізованих дисциплін?
8. Які переваги має використання інтерактивних технологій у викладанні спеціалізованих дисциплін?
9. Які підходи до оцінювання студентів можуть бути застосовані у викладанні спеціалізованих дисциплін?
10. Які перешкоди можуть виникнути при викладанні спеціалізованих дисциплін і як їх можна подолати?
11. Які структуровані методи викладання можуть бути ефективними у викладанні спеціалізованих дисциплін?
12. Які навички викладача є важливими для успішного викладання спеціалізованих дисциплін?
13. Як забезпечити активну участь студентів у процесі викладання спеціалізованих дисциплін?
14. Як можна розвивати критичне мислення студентів у процесі вивчення спеціалізованих дисциплін?
15. Які роль і значення мотивації у викладанні спеціалізованих дисциплін?

16. Які можливості надає проектне навчання у викладанні спеціалізованих дисциплін?
17. Як розвивати творчість студентів у процесі вивчення спеціалізованих дисциплін?
18. Які основні принципи організації лабораторних робіт і практичних занять у вивченні спеціалізованих дисциплін?
19. Які методи організації самостійної роботи студентів можуть бути застосовані у викладанні спеціалізованих дисциплін?
20. Які можливості надає дистанційне навчання у викладанні спеціалізованих дисциплін?
21. Які підходи до використання групової роботи можуть бути ефективними у викладанні спеціалізованих дисциплін?
22. Які роль і значення рефлексії у викладанні спеціалізованих дисциплін?
23. Як забезпечити інтеграцію теорії і практики у викладанні спеціалізованих дисциплін?
24. Як використовувати випереджальне навчання у викладанні спеціалізованих дисциплін?
25. Які особливості викладання спеціалізованих дисциплін у міждисциплінарному контексті?
26. Як забезпечити використання сучасних технологій у викладанні спеціалізованих дисциплін?
27. Які можливості надають соціальні мережі для викладання спеціалізованих дисциплін?
28. Як відбувається організація професійної підготовки студентів в рамках спеціалізованих дисциплін?
29. Як забезпечити розвиток комунікативних навичок студентів у процесі викладання спеціалізованих дисциплін?
30. Які можливості надають інтерактивні методи викладання для підвищення мотивації студентів у вивченні спеціалізованих дисциплін?

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамен)

Для навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання спеціалізованих дисциплін у закладах вищої освіти» за навчальним планом передбачає підсумковий контроль у формі усного екзамену, відводиться 20 балів. Здобувач вищої освіти може скласти екзамен, якщо кількість отриманих впродовж вивчення дисципліни балів не менше 40. Накопичені здобувачем бали під час вивчення навчальної дисципліни не анулюються, а сумуються. Оцінка за екзамен не може бути меншою за кількість накопичених ним балів.

На екзамені кількість балів здобувач отримує за оцінкою кожного з трьох питань білету усного екзамену:

Бали	Критерії
0 балів	Здобувач не відповідає на запитання.
1-5 балів	Здобувач розпізнає деякі об'єкти вивчення та визначає їх на побутовому рівні, може описувати деякі об'єкти вивчення; має фрагментарні уявлення з предмета вивчення; використовує елементарні прийоми виконання практичного завдання.
6-10 балів	Здобувач знає окремі факти, що стосуються навчального матеріалу; виявляє здатність елементарно висловлювати думку; виконує частину практичного завдання.
11-15 балів	Здобувач надає відповіді на запитання в цілому правильні, але здобувач припускається помилок у визначеннях. Здобувач робить власні висновки, наводить приклади практичного використання; виконує практичне завдання з незначними огріхами.
16-20 балів	Здобувач надає відповіді на запитання повні, обґрунтовані, логічно побудовані, з прикладами практичного використання; відповідаючи, здобувач розмірковує, робить власні висновки, виконує правильно практичне завдання.

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ ТА ШКОЛА ОЦІНЮВАННЯ
Розподіл балів, які отримують здобувачі за результатами поточного і
підсумкового контролю (екзамен)

Поточний контроль (практичні заняття, самостійна робота, контрольні роботи, ІНДЗ тощо)			Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Модулі	Бали	Разом	0-20	0-100
Тема 1.	0-5	0-80		
Тема 2.	0-5			
Тема 3.	0-5			
Тема 4.	0-5			
Тема 5.	0-5			
Тема 6.	0-5			
Тема 7.	0-5			
Тема 8.	0-5			
Тема 9.	0-5			
Тема 10.	0-5			
Тема 11.	0-5			
Тема 12.	0-5			
ІНДЗ	0-10			
Контрольна робота	0-10			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Аніловська Г. Я. Університетська освіта : навч. посіб. 3-е вид., перероб. і допов. Львів: Магнолія, 2018. 304 с.
2. Афанасьєв М. В., Полякова Г. А. Тренінгове навчання в закладі вищої освіти : навчально-методичний посібник, електронний ресурс. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 323 с.
3. Нарожна Н. І. Методика викладання фахових дисциплін: практикум. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 152 с.
4. Теорія та методика викладання фахових дисциплін у ЗВО : навчально-методичний посібник / укл. : І. В. Казанжи. Миколаїв: СПД Румянцева, 2018. 154 с.

Допоміжна

1. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи : підручник. Київ : КПШ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
2. Дроздова К. В., Кучеренко Г. В., Богатов А. О. Роль принципу системності та послідовності у формуванні професійної компетентності. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 43 Том 1 С. 101–104.
3. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2017. 456 с.
4. Зайченко І. В., Теслюк В. М., Каленський А. А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
5. Климова К. Я. Культура спілкування як елемент педагогічної майстерності викладача закладу вищої освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: збірник наук. праць. Вип. 31 (41). К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. С. 76-79.

6. Тараненко Г. Г. Гендерні аспекти мовної поведінки викладача закладу вищої освіти. The 6th International youth conference “*Perspectives of science and education*” (December 14, 2018) SLOVO\WORD, New York, USA. 2018. С. 252-257.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт

URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт

URL : <http://odnb.odessa.ua/>

3. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт

URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>